

نقش بررسی مسائل گذشته است یا همان PMD که البته ما این لفظ و نامگذاری را قبول نداریم. پرونده این موضوع ۱۳ سال باز بوده، ما گفتیم که نمی شود تا ابد این موضوع ادامه داشته باشد و باید انتهای آن مشخص شود تا ما هم هر مقدار که شمامی خواهیم همکاری کنیم، خوشبختانه این خواست مادر آخرین گزارش مدیر کل آژانس مورد اشاره واقع شد و در مذاکرات بعدی که در چند دور با آژانس انجام شد آن ها انتهای کار را ۱۵ دسامبر که چند ماه دیگر است قرار دادند و امیدواریم تا آن زمان این موضوع و اتهامات مطرحه وحه یکبار برای همیشه رفع گردد و ما سال ۲۰۱۶ را بدون پرداختن به مسائل گذشته شروع کنیم.

■ در نقشه راه، میان ایران و آژانس گفته شده که ایران همه سوالات را بگیرد و بعد از یک ماه جواب ها را بدهد و... این در واقع همان روند حل و فصل مسائل گذشته است؟

نقشه راه می گوید یک سری کار ها را ما انجام می دهیم در حقیقت ارایه نقطه نظرات و پاسخ های ایران به همه سوالات که باید تا ۲۴ مرداد ماه همه توضیحات خود را بدهیم و آن ها باید بعد از یک ماه اگر سوالی دارند برای یکبار مطرح کنند و بعد ما فرصتی داریم تا جواب همه سوالات را مجددا بدهیم. همچنین یک هفته قبل از اعلام نهایی گزارش یک جلسه فنی خواهیم داشت و ۱۵ دسامبر هم باید گزارش نهایی مدیر کل به شورای حکام ارایه شود و در فاصله الان تا تهیه گزارش نهایی نیز مدیر کل شورای حکام را از روند پیشرفت نقشه راه در قالب گزارشاتی که ارایه خواهیم کرد مطلع خواهیم نمود.

■ با این وجود چرا پارچین از روند دسترسی ها جدا شده است؟

پارچین و موضوعات دیگر در ضمایمی که ملحق به این هاست دیده شده و این که چگونه انجام شود محرمانه است. آژانس وظیفه دارد این روش بازرسی را محرمانه نگه دارد و ما این را از آژانس موکدا خواستیم و قرار است چگونگی رسیدگی ها و ترتیبات توافق شده محرمانه بماند. بر اساس آن ضمایم مشخص است ما چه کار هایی باید بکنیم اما حول همین موضوعات مطرح شده است.

■ اما در مورد پارچین برخی مسائل درز پیدا کرده از جمله این که این ها فقط یک بار می توانند بازدید داشته باشند.

البته یک سری حدسیات و شایعات وجود دارد اما آن چیزی که مهم است و قاطعانه می گوئیم این است که خطوط قرمز و مسائل حاکمیتی ما به دقت رعایت شده است یعنی اگر قرار باشد روزی جزئیات آن مطرح شود همه قضاوت و تایید خواهند کرد که مذاکره کنندگان ایرانی همه ملاحظات را در نظر گرفته اند، البته بیش از این هم نمی توانیم توضیح دهیم.

■ پس طبق این نقشه راه ما دیگر بحث های ۱۳ سال اخیر را با آژانس نخواهیم داشت؟ آیا پرونده ما عادی خواهد شد یا باز باید منتظر گذشت این ۸ سال و ۱۰ سال باشیم؟

عادی شدنی که منظور این باشد که همه چیز حل می شود که تا ۸ سال دیگر خواهد بود. البته طبق برجام اگر آژانس بیش از این تاریخ هم به جمع بندی لازم مبنی بر فقدان مواد و فعالیت های غیر صلح آمیز (بر اساس پروتکل الحاقی) برسد پرونده عادی خواهد شد ولی مهم این است که پرداختن آژانس به مسائل گذشته تا ۱۵ دسامبر ۲۰۱۵ یک بار برای همیشه حل می شود اما از این تاریخ به بعد همچنان ما با آژانس کار خواهیم داشت.

اما نقش دوم آژانس این است که اقدامات ما بر اساس برجام را ببینند و تایید کنند شبیه این کار در توافق ژنو انجام شده و سابقه آژانس در این خصوص خوب و قابل دفاع بوده است. آژانس در طول این ۲۰ ماه ۲۰ گزارش داده که در همه آن ها اقدامات ما را تایید کرده است و ما از این جهت نگرانی نداریم در این زمینه آژانس باید بدون قضاوت خاصی صرفا اقدامات ما را تایید کند که تفسیر پذیر نیست و روی زمین مشخص است.

■ تناظر بین اقدامات ایران و طرف مقابل حفظ خواهد شد؟

■ بانک سوخت در قزاقستان نمی تواند خریدار سوخت ما باشد؟

عمده سوخت در بانک سوخت هم از طرف روسیه تامین می شود چون قزاقستان مواد اولیه را به روس ها می دهد و مواد غنی شده را می گیرد و خودش غنی سازی ندارد. وقتی ما به روس ها می دهیم انگار به قزاقستان داده ایم.

■ مادر حوزه های بین المللی برنامه های دیگری غیر از برنامه هایی که با روس ها تدوین کرده ایم، داریم؟

به صورت کلی چند موضوع با کشورهای دیگر خواهیم داشت که اولین و مهم ترینش سوخت است و مسئله بعدی PIE است که آن ها موظف به همکاری شده اند و خیلی از کشور هادر صورتی که فشار بر آن ها وارد نشود حاضر به همکاری هستند. البته در مورد راکتور اراک که نیاز به سوخت دارد موظف به همکاری شده اند و ما از هر جایی بخوایم سوخت بگیریم و یا PIE نیاز داشته باشیم باید حداقل همکاری را داشته باشند. مسئله دیگر فروش آب سنگین است که می تواند با قیمت های بین المللی صادر شود اگر در فضای گذشته می ماندیم ما چند سال دیگر آب سنگین تولیدی زیادی داشتیم و نمی دانستیم با آن باید چه کار کنیم. اگر بخوایم کار خانه به این عظمت به صرفه باشد باید بازار فروش داشته باشد و این توافق از نظر بین المللی برای ما بازار لازم را ایجاد می کند و مهم است به علاوه تعدادی از همکاری های بین المللی از آموزش گرفته تا پسمانداری، ایمنی و... که در برجام گنجانده شده است کار توسعه صنعت هسته ای را برای ما تسهیل می کند.

■ آیا مشتری ها و کشورهای وجود دارند که تقاضای همکاری به ما داده باشند؟

ما اول باید موانع را برمی داشتیم اما کسانی که می خواهند با ما کار کنند کم نیستند ضمن این که تعداد کمی از کشور ها با توجه به سطح بالای این صنعت می توانند با ما همکاری کنند و این تکنولوژی را دارند.

■ سراغ بحث روابط ایران و سازمان انرژی اتمی با آژانس بین المللی انرژی اتمی برویم. فکر می کنید این برجام چقدر در روابط ما با آژانس تاثیر گذار خواهد بود؟ در برجام ۳ نقش برای آژانس در نظر گرفته شده است؛ یکی

■ پس کار چندانی برای این ذخایر مان که به سوخت تبدیل شوند نمی توانیم انجام دهیم؟

این کار سختی است و امکانات خیلی زیادی برای این کار نداریم اما باید در این نوع کار ها دید کلان داشت. نیاز یک سال بوشهر حدود ۳۰ تن می شود از این ۳۰ تن ۷ تن ماده اولیه سوخت داریم که یک چهارم سوخت یک سال بوشهر می شود اما خیلی راحت داریم سوخت بوشهر را می خریم و تا ۷ سال آینده سوخت مورد نیاز پیش بینی شده است، بعد از ۷ سال آن ها از خدا می خواهند که ما همچنان سوخت از آن ها بخریم. پس باید یک ملاحظه اقتصادی داشته باشیم و بدانیم که چه زمانی وارد ساخت صنعتی سوخت می شویم، الان در حال تمرین هستیم. موقعی وارد ساخت صنعتی می شویم که مطمئن شویم به لحاظ صنعتی به نفع ما بوده و صرفه اقتصادی داشته باشد. ما زمانی باید برای تولید انبوه سوخت شتاب بگیریم که چند نیروگاه داشته باشیم و بخش های مختلف صنعت ما راه افتاده باشند. البته باید کیفیت را نیز بالا ببریم. بنابراین ما عجله نداریم و آن ۱۹۰ هزار سو ظرفیت غنی سازی را برای سال های آینده در نظر گرفته ایم. تازه ما دنبال یک میلیون سو هستیم اما این کار مربوط به امروز و فردا نیست و باید کار های زیادی انجام دهیم تا در قدم اول به ۱۹۰ هزار سو برسیم.

■ توانایی معدنی تولید یک میلیون سو را داریم؟

این یک میلیون سو کمی جاه طلبانه است چون کشور ما به لحاظ معادن اورانیوم خیلی غنی نیست. اتفاقی که افتاده این است که بتوانیم مواد خودمان را بفروشیم و در مقابلش مواد اولیه بخریم و پول غنی سازی هم بگیریم.

■ قرار است با روسیه این کار بشود؟ قرار دادی منعقد شده؟

بله، با روسیه این کار صورت می گیرد و صحبت ها و تفاهات اولیه صورت گرفته است. البته در بازار بین المللی هم می توانیم مواد خود را بفروشیم و برجام فروش مواد را به صورت کلی گفته است اما ما در طول مذاکرات گفتیم چون می خواهیم عقب نماییم و سریع کار انجام شود، یکی از شما این مواد را بخرد که روس ها پیش قدم شدند.

ما زمانی باید برای تولید انبوه سوخت شتاب بگیریم که چند نیروگاه داشته باشیم و بخش های مختلف صنعت ما راه افتاده باشند. البته باید کیفیت را نیز بالا ببریم. بنابراین ما عجله نداریم و آن ۱۹۰ هزار سو ظرفیت غنی سازی را برای سال های آینده در نظر گرفته ایم. تازه ما دنبال یک میلیون سو هستیم اما این کار مربوط به امروز و فردا نیست باید کار های زیادی انجام دهیم تا در قدم اول به ۱۹۰ هزار سو برسیم.